

RIKTLINJE

VALLENTUNA KOMMUN 2020

Skyltning i Vallentuna kommun

Fastställd av bygg- och miljötillsynsnämnden **2020-09-15 § 75**

Avdelning/enhet med ansvar för revidering: Bygglövsavdelningen

Reviderad 2020-10-20

Riktlinjer för skyltning i Vallentuna kommun

Bygglovsavdelningen

Innehåll

Riktlinjer för god skyltning.....	4
1. Vad är en skylt.....	4
1.1 När behövs bygglov.....	4
1.2 Andra tillstånd och dispenser	5
2. Kortfattad vägledning för placering och utformning av skyltar	5
2.1 Natur- och kulturlandskap	6
2.2 Bostäder	6
2.3 Blandad stadsmiljö	6
2.4 Handel	7
2.5 Större trafikleder och E-18	7
2.6 Övriga vägmiljöer.....	7
2.7 Vägmärken	8
2.8 Utanför detaljplan	8
2.9 Typ av skylt	8
2.9.1 Fasadskylt	8
2.9.2 Skylttavlor med genomlyst front	9
2.9.3 Skyltlådor med vit genomlyst front samt blanka skyltar med spotlightbelysning	9
2.9.4 Takskyltar	9

2.9.5	Fristående skyltar och orienteringstavlor	9
2.9.6	Bildväxlande skyltar, digitala skyltar eller skyltar med rörligt ljus	10
2.9.7	Statiska bildskärmar	10
2.9.8	Affischtavlor	10
2.9.9	Banderoller och vepor	10
2.9.10	Ljusprojektion	11
2.9.11	Flaggskyltar.....	11
2.9.12	Plogskyltar	11
2.9.13	Byggs skyltar	11
3.	Handlingar som behövs vid ansökan om bygglov	11

Riktlinjer för god skyltning

Denna skrift behandlar riktlinjerna för skyltning i hela Vallentuna kommun.

Syftet med en riktlinje är att den ska bidra till en vägledning av valet av skyltar, inspirera till att skapa ett vackert och inbjudande gaturum och sist men inte minst ge en enhetlig och rättvis bedömning av skyltärenden.

1. Vad är en skylt

Enligt 1 kap 7 b § plan- och byggförordningen så är en skylt en tavla, bildskärm, flagga, ljusprojektion eller liknande med syfte att förmedla reklam, information eller liknande.

1.1 När behövs bygglov

Det krävs bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt inom ett område med detaljplan. Det finns dock vissa undantag från lovplikten. Utanför område med detaljplan krävs det inte bygglov för att sätta upp en skylt (det kan dock krävas andra tillstånd och dispenser).

Trots att det krävs bygglov för att sätta upp en skylt så krävs det inte bygglov för:

- en skylt vars area är högst 1,0 kvadratmeter,
- en skylt för ett tillfälligt evenemang, om skylten är uppsatt under högst fyra veckor,
- en orienteringstavla vars area är högst 2,0 kvadratmeter,
- en skylt inomhus,
- valreklam i samband med val till riksdagen, landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige, Europaparlamentet eller Sametinget, eller i samband med folkomröstning,
- en nationsflagga, flagga med kommunvapen eller liknande
- ett vägmärke, en tilläggstavla eller annan anordning för anvisning av trafik enligt vägmärkesförordningen (2007:90), och
- ett sjövägmärke eller en säkerhetsanordning för sjöfarten enligt sjötrafikförordningen (1986:300).
- Punkt 1 och 3 gäller inte om skylten eller orienteringstavlan placeras på eller i anslutning till en byggnad eller ett bebyggelseområde som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt och inte får förvanskas enligt 8 kap. 13 § plan- och bygglagen. Detta gäller inte bara

byggnader och bebyggelseområden utan även, anläggningar, allmänna platser och tomter.

1.2 Andra tillstånd och dispenser

Oberoende av om en skylt kräver bygglov eller inte:

1. Skylt får aldrig placeras så att den är ett hinder för personer som har svårt att se eller att röra sig.
2. Krävs det tillstånd från fastighetsägaren att placera en skylt på dennes fastighet.
3. Kan det krävas strandskyddsdispens om skylten placeras inom ett område som omfattas av strandskydd enligt miljöbalken.
4. Utanför detaljplanelagt område krävs det tillstånd från länsstyrelsen för att sätta upp skyltar inom ett avstånd av 50 meter från ett vägområde (enligt väglagen 46 §). I samband med tillstånd meddelar länsstyrelsen de föreskrifter som behövs med hänsyn till trafiksäkerheten.
5. För placering av skylt på offentlig plats, såsom exempelvis gator och parkmark, inom detaljplanelagt område krävs tillstånd från polismyndigheten. Kommunen kan dessutom ta beslut om lokala ordningsföreskrifter. I dessa kan det finnas regler för till exempel skyltar, affischer, banderoller, ljusanordningar, markiser och flaggor.
6. Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljö. Skyltar som placeras på byggnadsminne eller inom fast fornlämning eller kyrkliga kulturminnen kräver ett särskilt tillstånd från Länsstyrelsen. Enligt Kulturmiljölag, kap 2, 3 och 4 för uppsättning av skylt.

2. Kortfattad vägledning för placering och utformning av skyltar

- Hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden samt platsens natur och kulturvärden. Form och färg ska vara lämpliga för skylten som sådan samt ge en god helhetsverkan. Om det finns ett speciellt skyltprogram för byggnaden, området eller en yta anvisad för skyltning så ska programmet följas. Skyltar är ett etablerat inslag i stadsbilden och det offentliga rummet. Däremot varierar det hur mycket skyltning och vilken typ av skyltar som en viss miljö klarar av.
- Ta hänsyn till byggnadens och omgivningens utformning och gestaltning. Anpassa skylten efter byggnadens förutsättningar och undvik placering på utmärkande arkitektoniska element som t.ex. burspråk och pilastrar.
- Oftast är skyltar i form av fria bokstäver och konturer lättast att anpassa till olika miljöer och byggnader.

- Vid placering av skyltar i kulturhistoriskt värdefulla miljöer eller på kulturhistoriskt värdefulla byggnader ställs särskilt höga krav på skyltens utformning och anpassning.
- Sträva efter tydlighet och läsbarhet, låt verksamhetens namn (inte produkt- eller varumärkesreklam) dominera.
- Tänk på den mänskliga skalan och den hastighet och det avstånd som människor förväntas passera skylten med.
- Skyltens form och placering får inte inverka menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medföra fara eller betydande olägenhet.
- Skylten får inte placeras så att den hindrar framkomligheten eller blir ett hinder för personer som har svårt att se eller röra sig.
- Skyltens konstruktion ska ha en betryggande bärförmåga, stadga och beständighet.
- Ljus från skylten och eventuellt ljud från skyltens teknik får inte störa boende eller trafikanter.
- Eventuella befintliga olämpliga skyltar bör inte tas som föredöme för nya skyltar.

2.1 Natur- och kulturlandskap

I en miljö präglad av goda kvaliteter avseende natur- och kulturlandskap ställs höga krav på utformning, eftersom det inte är önskvärt att skyltar tar över intrycket. I en sådan miljö bör skyltar endast undantagsvis tillåtas och höga krav på utformning och anpassning ställas. En typ av skyltar som kan förekomma är skyltar av typen ”Välkommen till...”

2.2 Bostäder

I renodlade bostadsmiljöer bör skyltning generellt inte tillåtas. Ibland förekommer verksamheter inom bostadsområden och på dessa bör i begränsad omfattning skyltar få uppföras. Det är viktigt att utforma skyltar i dessa miljöer så att det inte uppstår olägenheter för boende av t.ex. för stark belysning.

2.3 Blandad stadsmiljö

I den blandade stadsmiljön förekommer ofta verksamheter i bottenvåningar och bostäder i våningarna ovanför. I dessa områden är det vanligt att skyltar placeras på bottenvåning, inte sällan finns en bård eller linje att förhålla sig till där skyltar kan placeras. Då denna miljö även innehåller bostäder krävs särskild hänsyn och omtanke vid utformning av

skyltar så att dessa inte skapar någon olägenhet för de boende. Det ställs även särskilt höga krav gällande gestaltning och utformning av skyltar.

Inom centrala Vallentuna finns det flertal gällande detaljplaner med tillhörande gestaltungsprogram. Flertal av dessa behandlar skyltar inom respektive gestaltungsprogram. För vidare information se vår hemsida.

www.vallentuna.se sök ”pågående detaljplaner”.

2.4 Handel

I ett handelsområde är skyltning ett vanligt förekommande inslag i miljön och anpassning och utformning i ett sådant område handlar mindre om huruvida skyltar kan tillåtas och mer om att hitta lämpliga antal skyltar, placeringar, kulörer, storlekar med mera. Skyltar ska inte dominera fasaderna och det samlade intrycket får inte bli för rörigt. Behovet av en god helhetsverkan samt god form-, färg- och materialverkan är viktigt även i dessa områden. Man bör även särskilt beakta att skyltens form och placering inte får inverka menligt på trafiksäkerheten.

2.5 Större trafikleder och E-18

I denna miljö begär kommunen alltid att trafikverket ska yttra sig över en ansökan. Vägområdet ska i möjligaste mån hållas rent från föremål, byggnader och liknande som inte hör till vägens primära funktion. Sådana föremål kan förutom att de är till hinder för skötsel av vägen, även påverka trafiksäkerheten. Av den anledningen säger Trafikverket vanligtvis nej till ansökningar om att få placera föremål i vägområdet.

För vissa verksamheter som t.ex. bensinstationer och andra verksamheter som server trafikanter på vägen kan viss skyltning ändå behövas. Vid utformning av denna är det viktigt att skyltar inte placeras eller utformas så att de innebär en fara för trafiksäkerheten. Bildväxlande skyltar, skyltar med rörigt ljus eller med stark, blinkande eller bländande belysning är alltid olämpliga mot E18.

Undantag för skyltar mot E18, 264 och 268 mfl kan vara tidsbegränsade byggs skyltar om pågående byggen i direkt anslutning till platsen eller fasadskyltar eller liknande som informerar om en verksamhets namn och hör ihop med verksamheten på platsen.

2.6 Övriga vägmiljöer

I övriga vägmiljöer bör man vara väldigt restriktiv med bildväxlande skyltar och skyltar med rörigt ljus eller stark belysning. Vid korsningar samt vid in- och utfarter bör särskilt trafiksäkerheten beaktas.

2.7 Vägmärken

Vägmärken är skyltar som lyder under Vägmärkesförordning (2007:90) och kräver i vanliga fall inte bygglov. Dessa är t.ex. varningsmärken, förbudsmärken och upplysningsmärken. Kontakta Transportstyrelsen för de större vägarna, kontakta Vallentunas Gata- och parkavdelning för mindre vägar.

Enligt Transportstyrelsen är det olämpligt med all form av reklam i komplexa trafikmiljöer; som definieras av att det är hög trafikmängd med periodvisa framkomlighetsproblem, vid på-/avfarter, höga hastigheter, annan vägvisning, kring tunnelmynningar och liknande.

2.8 Utanför detaljplan

Utanför detaljplanelagt område behövs inte bygglov för skyltar. Även bygglovbefriade skyltar ska dock anpassas till natur- och landskapsbilden och inte innebära en fara för trafiken. Även om skylten inte kräver bygglov så kan den kräva andra tillstånd (se under rubriken Andra tillstånd och dispenser). Skyltar för verksamheter som inte ligger i anslutning till skylten är ofta ett störande inslag och inte tillåtet. Inom ett avstånd av 50 meter från vägområde får inte utan länsstyrelsens tillstånd skyltar eller därmed jämförliga anordningar uppsättas.

2.9 Typ av skylt

2.9.1 Fasadskylt

- Fasadskyltar placeras på den byggnad där företaget har sina lokaler. Ju högre upp på fasaden de placeras, desto mer restriktiv blir bedömningen. I princip ska skyltlådor inte accepteras över bottenvåningens nivå. Högre upp på fasaden bör fristående bokstäver nyttjas. Hänvisningsskyltar medges inte annat än i undantagsfall.
- Stora skivskyltar (skiva som monteras på fasad med eller utan distanser) kan vara svåra att anpassa till byggnaden och de är inte lämpliga på platser där man ställer större krav på form
- och färg, eftersom de inte kan formges i någon större utsträckning. Stora skivskyltar är olämpliga på hus med stort kulturhistoriskt värde och inom områden med stora kulturhistoriska värden.
- En skivskylt bör placeras mellan avgränsningar på fasaden i form av t.ex. fasadpelare. Val av bakgrundsfärg på skivan är mycket betydelsefullt för skyltens anpassning till byggnaden och för en god helhetsverkan. Texten/bilden ska synas och inte bakgrunden. Därför är det, i de flesta fall, lämpligt med ljus text mot mörk bakgrund. Det är lättare att acceptera skivskyltar inom områden utan speciella arkitektoniska och kulturhistoriska

värden. Skyltar på samma byggnad bör samordnas med t.ex. samma bakgrundsfärg.

2.9.2 Skylttavlor med genomlyst front

- Denna typ av skylttavlor är mycket svårplacerade på fasader. I likhet med skyltlådor bör de ej tillåtas annat än på bottenvåningen.

2.9.3 Skyltlådor med vit genomlyst front samt blanka skyltar med spotlightbelysning

- Dessa bör tillåtas i undantagsfall t.ex. i utpräglade industriområden utan särskilda krav på den yttre miljön.

2.9.4 Takskyltar

- Takskyltar medges endast i undantagsfall och bör då placeras mot ett fläktrum eller annan takuppbyggnad. För stads- och landskapsbilden – stadens silhuett – är det viktigt att skylten utformas med fristående bokstäver. Skyltar som placeras mer än 20 meter över marknivån ska även remitteras till Luftfartsverket och Försvarmakten då det kan ha påverkan på luftfarten.

2.9.5 Fristående skyltar och orienteringstavlor

- Fristående skyltar (t.ex. pyloner och stolpskyltar) och orienteringstavlor bör undvikas, men kan accepteras om flera företag på en fastighet eller i ett affärs- och industriområde går samman om en gemensam skylt. Andra skäl för att godta fristående skyltning är då byggnaden ligger undanskymd, eller om fasadplacering inte är möjlig. Ytterligare andra godtagbara skäl är att leda trafikanter rätt med mindre skyltar inom fastigheten och för att visa på verksamhet som serverar trafikanter, som t.ex. bensinstationer. I övrigt tas samma hänsyn som vid fasadskyltar.
- Fristående skyltar, som hänvisar till verksamhet på annan fastighet accepteras inte. Hänvisningsskyltar som placeras långt från verksamheten, t.ex. vid avfarten från en större väg bör undvikas och ersättas med vägvisningsskyltar till lokala mål, enligt vägvisningsplan (de vita vägschilderna).

2.9.6 Bildväxlande skyltar, digitala skyltar eller skyltar med rörligt ljus

- Bildväxlande skyltar eller skyltar med rörligt ljus, bildskärmar, rörliga diodskyltar, bakifrån belysta tavlor med växlande bilder, växlande bilder direkt på fasad eller annan yta som inte finns där för att vara skyltbakgrund, medges endast i undantagsfall och endast på speciella platser av kommersiell karaktär.
- Dessa skyltar är svåra att placera och utforma så att de uppfyller plan- och bygglagens krav på lämplighet. Enligt Trafikverket kan rörliga bilder och blinkande skyltar utgöra en trafikfara och bör undvikas. Skyltar med skiftande ljusstyrka kan också ge störande ljus in i bostäder. Skyltar av denna typ tillåts normalt ej mot starkt trafikerade vägar. Vid bygglovsprövning ska särskilt bedömas om de inverkar menligt på trafiksäkerheten eller orsakar olägenhet för boende.

2.9.7 Statiska bildskärmar

- Denna typ av skylt där budskapet sällan ändras (till exempel när ett företag flyttar sin verksamhet) kan jämföras med skyltlådan och bör i princip inte accepteras över bottenvåningens nivå. Denna typ av skylt bör tillåtas endast i undantagsfall. När en skylt av denna typ en gång har beviljats bygglov krävs det inte nytt bygglov för att ändra budskapet.

2.9.8 Affischtavlor

- Affischtavlor har genom sin storlek och karaktär ofta en negativ inverkan både på trafiksäkerheten och stads- och landskapsbilden, dessa bör därför undvikas. Miljöer där de kan accepteras är t.ex. på stora parkeringsplatser och platser av tillfällig karaktär. I det senare fallet bör dock lovet tidsbegränsas. Med affischtavlor avses inte anslagstavlor för allmänt bruk.

2.9.9 Banderoller och vepor

- Banderoller och vepor är ofta av tillfällig karaktär, inte permanenta, lättuppsatta och åldras förhållandevis snabbt. De kan ha en stor påverkan på byggnaden de placeras på och på gaturummet/stadsrummet. De kan därför vara svåra att placera på ett tillfredställande sätt. En banderoll som sätts upp över en väg kan innebära olägenheter och risker i flera avseenden. Flera skäl talar för att banderoller och vepor endast bör tillåtas i speciella fall, t.ex. som en tillfällig markering av en start- eller målplats för en tävling men denna typ av åtgärd är tillståndspliktig enligt ordningslagen.
- En restriktiv hållning rekommenderas och denna bör också gälla kommunen i egenskap av markägare när det gäller upplåtande av mark för dylika

ändamål. Det kan också nämnas att kommunen löpande plockar ner otillåtna skyltar som ett led i sitt väghållaransvar. Flaggor och vimplar Reklamflaggor och vimplar som placeras på flaggstång är lätt att sätta upp och ta ner, samt fodrar skötsel så att de håller sig fräscha. Längden på flaggstången, storleken på flaggan och placeringen anpassas till platsen. Flaggor placeras där de inte stör boende eller trafik.

2.9.10 Ljusprojektion

- Ljusprojektioner kan tillåtas i vissa fall och på vissa fasader men får inte inverka menligt på trafiksäkerheten eller orsakar olägenhet för boende eller verksamheter. En fördel med projektioner är att de inte utgör ett fysiskt ingrepp i byggnaden. En nackdel är att ljuset kan upplevas störande och att objekt som stör projektionen kan upplevas störande och förvirrande. Denna typ av skyltning behöver nogga anpassas till platsen och dess förutsättningar.

2.9.11 Flaggskyltar

- Flaggskyltar kan tillåtas i vissa miljöer om de är väl anpassade men får inte placeras så lågt att de kan påverka framkomlighet eller snöröjning. Ett riktmått är att flaggskyltens underkant ska placeras minst 3,5 meter ovanför gatan och att den inte ska sticka ut mer än en meter från fasaden.

2.9.12 Plogskyltar

- Plogskyltar är oftast ett främmande gestaltningselement som är svårt att anpassa till en befintlig byggnad och bör därför undvikas.

2.9.13 Byggs skyltar

- Skyltar och vepor vid byggprojekt kan beviljas under en begränsad tid. Detta förutsätter att sökande begär ett tidsbegränsat lov. Dessa skyltar ska placeras inom berörd fastighet eller arbetsområde. För dessa skyltar ställs lägre krav på anpassning till omgivningen.

3. Handlingar som behövs vid ansökan om bygglov

Vid ansökan behövs normalt nedanstående handlingar:

- Ansökan
- Situationsplan i skala 1:400 med skyltens placering tydligt markerad.
- Fasadritning med skylten tydligt inritad i skala 1:100.

- Skyltritning i lämplig skala, t.ex. 1:20. Gestaltning, kulör, material, budskap, måttsättning, eventuell belysning med mera ska tydligt framgå.
- Förslag till kontrollplan.

Vid ansökan behövs ibland nedanstående handlingar:

- Sektionsritning
- Planritning
- Fotomontage
- Redovisning av natt- respektive dagkaraktär
- Vid tekniskt avancerade eller större skyltar kan en certifierad kontrollansvarig behövas.

Ritningarna ska utvisa vad som är befintligt (t.ex. befintliga skyltar) respektive planerat. Handlingarna ska innehålla uppgift om fastighetsbeteckning, datum för upprättande och eventuell revidering och ansökan ska vara underskrivna av ansvarig person. Ritningar ska vara skalenliga, tydliga och fackmannamässigt upprättade på vitt papper.

Vi godtar varken fotografier eller rutat, randigt och färgat papper. Ritningarna måste vara av god kvalitet för att bli tydliga vid arkiveringen som sker efter avslutat ärende. Ritningsformat ska vara A3 eller A4.

När skylten är uppsatt ska du skicka in en begäran om slutbesked.